

spatiale ændringer, der bidrager til at forme Verden i dag. Eksempler i forskellig skala: Er Indien en nation? Nye byer i Vesteuropa; Kufra-området i Libyen. Efter korte, af og til lidt svulstige, indledninger belyses de udvalgte regioner gennem nutidige afhandlinger hentet fra tidsskrifter og seminarer (den ældste er fra 1968, mange fra 1974-75). Bogen er ikke egnet som lærebog, men en god eksempelsamling.

Ruth Helkiær Jensen

M. Blacksell: Post War Europe.

A political geography. W.M. Dawson & Sons Ltd. Folkestone, England 1977. 205 s., 23 cm. 6,— Pund.

Bogens første halvdel giver den historiske udvikling siden 1945 henimod overnationale sammenslutninger både i Øst og Vest. Det er en fortrinlig samlende orientering, der med en kort beskrivelse af de enkelte medlemslande inden for EF, EFTA og Comecon får det regionalgeografiske aspekt med. Fremstillingen er præget af overblik og velafvejede udsagn, hvilket ikke mindst kommer til udtryk i det afsluttende kapitel om Europas fremtid, i hvilket usikkerheden om politikken omkring de to Tysklande formodes at komme til at spille en afgørende rolle.

Ruth Helkiær Jensen

Finn Gad: Grønlands Historie III. 1782-1808.

Nyt Nordisk Forlag, København 1976. 615 s., talr. fotos og kortskitser. Kr. 315,50.

Bogen omhandler en relativ kort periode, fra 1782 til 1808, hvor man i Grønland fik meddelelse om udbruddet af krigen Danmark-England og Københavns bombardement 1807. Som under anden verdenskrig blev Grønland derved afskåret fra Danmark og måtte klare sig igennem de følgende år ved egen hjælp, befolkningen var fåtallig og det lykkedes som bekendt at komme igennem.

Perioden er vigtig i Grønlands historie, fordi det var i dette tidsrum, at kimen blev lagt til 1800-tallets ændringer i grønlandernes erhvervskultur, administration og handelspolitik, omend der kom krigsperiodens afbrydelse af udviklingen.

Sammenlignet med missionshistorien og den første koloniseringshistorie, har denne periode været ret summarisk behandlet i de fleste værker, og Finn Gad har bygget sit værk på meget omfattende kildestudier, som tilsammen belyser næs-

ten alle problemerne, som de foregik i Grønland og i administrationen fra København. Det er perioden, hvor man gik fra den rene kajakfangst med harpun til anvendelse af skydevåben, og hvor indhandlingen blev sat i system, samtidig med at man eksperimenterede med nye erhvervsmuligheder. Det mærkes tydeligt på bogen, at det er en periode, som har forfatterens hjerte. Noteapparatet er omfattende og støtter de mange statistiske oplysninger, der findes i teksten. Det er et vægtigt bidrag til Grønlands historiskrivning, og man ser frem til de følgende bind, som kun Finn Gad med hans omfattende viden kan skrive, så Grønlandshistorien bliver færdigfort.

Børge Fristrup

Kornerups Grønland - Skizzer fra Grønland 1876-79.

Indledning: Thorkild Hansen. Kommissionen for videnskabelige undersøgelser i Grønland, København 1978. 137 s. (tværformat).

I anledning af at »Kommissionen for videnskabelige Undersøgelser i Grønland« kan fejre 100 års jubilæum i år, har den udgivet dette fornemme værk med en omfattende indledning af Thorkild Hansen, der beskriver begivenhederne før og under de ekspeditioner, den unge geolog og polytekniker Andreas Kornerup deltog i. Værket er bygget op omkring hans tegninger og akvareller fra disse ekspeditioner. De dejlige billeder viser en forening af faglige nøjagtighed og kunstnerisk talent, men gengivelserne forekommer noget mere brunlige i tonen end originalerne.

Ruth Helkiær Jensen

Les Vikings et leur Civilisation.

Problèmes Actuels. Rapport scientifiques publiés sous la direction de Régis Boyer. Bibliothèque Arctique et Antarctique 5. Mouton, Paris 1976. 242 s., 4 fot. tavler. F. 48.

I serien Bibliothèque Arctique et Antarctique, der er mest kendt for sine bind om aktuelle problemer for den indfødte befolkning i arktiske områder er nu som femte bind kommet et samleværk bestående af en række artikler om vikingerne under redaktion af Régis Boyer, som bl.a. tidligere har publiceret en fransk udgave af Lándnamabók.

Bogen indeholder bidrag fra forskere i Frankrig, England, Tyskland, Danmark

(T. Ramskou) og Canada, emnerne er særlig koncentreret om vikingernes navigation og om nye fortolkninger af den islandske sagalitteratur. Bogen rummer 12 afhandlinger, hvoraf de 3 er skrevet af Régis Boyer selv. Af særlig geografisk interesse er måske især P. Plumet, der som bidrag til Vinlandsproblemet forsøger en tolkning af dets beliggenhed til østsiden af Ungava halvøen ved Hudson Strædet. Selv om der er en del nyt og delvis kontroversielt stof, er bogens omfattende titel nok mere ambitiøs, end indholdet kan bære, dertil er disposition nok for løs, og for mange sider af civilisationen i vikingetiden er ikke taget med.

Børge Fristrup

Just Gjessing (red.): Norges Geografi.

Universitetsforlaget, Oslo. 440 s., 18 × 25 cm. Kr. 165,00.

Ved et samarbejde mellem 15 norske videnskabsmænd inden for geografi og tilgrænsende fagområder er det lykkedes J. Gjessing at forny beskrivelsen af Norges regionalgeografi — en sammenfatning, der vil blive flittigt anvendt af studerende over hele Norden.

Næsten halvdelen af bogen er helliget naturforholdene, ikke mindst klimaet beslaglægger et omfattende kapitel, og her medtages mange generelle basisoplysninger for vejrudviklingen. I den kulturgeografiske del er vægten mere jævnt fordelt på de enkelte afsnit. Minedrift og industri indledes med en beskrivelse af bedriftsstrukturer og lokalisering, men har iverigt tendens til at blive en opremsning af varer og lokaliteter uden klar afvejning mellem de enkelte produktions betydning. På baggrund af Norges specielle forhold har såvel energiforsyningen som transport og handel fået en særskilt behandling. Samernes forhold i Nordnorge er ligeledes taget op til selvstændig vurdering. Landbrugets udvikling belyses indgående frem til 1975, da det forventede olieeventyr dannede baggrunden for optimistiske tendenser inden for landbrugsproduktionen baseret på store samfundsmæssige investeringer.

Bogen indeholder mange gode kort og diagrammer, og er let tilgængelig som kilde ved undervisningen i Norges Geografi, og det har været forfatterens intentioner at »fremstillingen skulle føres frem til forskningsfronten«.

Kr. M. Jensen